

luta nondum fit curatio alia occasione eorum historias referam.

CAPUT III.

DE ACONITO.

Aconitum alias dicitur *napellus* flore cæruleo, cucullato &c. est aconitum *linei* foliorum laciniis linearibus, superne latioribus, linea exaratis, *spec. plant. pag. 532.*

Planta hæc inter summa venena hucusque recensetur.

Attamen celeb. *linæus* vidit in parte sueciæ septentrionali folia hujus herbaræ, pauca pinguedine cocta, impune comedi a muliere, marito, duobus liberis & alia vetula. *Flora lapon. pag. 179.*

In hortis plerumque culta fuit, ut ornamento esset.

De experiendis hujus plantæ viribus jam per plures annos cogitavi; deerat autem occasio, & necessarij labores me in aliis nimium detinuerunt.

His autem nunc aliquantulum in ordinem redactis, momenta quædam reperiui, in quibus me huic operi dare poteram.

Experimenta, ut rite fierent, & sine præjudicio, delevi omnem in me ideam, quam habui ex auctoribus materiæ medicæ, id tantum retinui: plantam esse suspectam.

Sola igitur natura monstrante viam, & ratione simplici duce sequentia tentavi:

Herbæ folia & caulem redegī in pulverem.

Pul.

Pulveris hujus paucam quantitatem linguæ imposui, ardor inde excitabatur linguæ diu inhærens, & momentanei, vagi, lancinantesque dolores linguam sæpius pervadebant, nil autem inde mali secutum est, pulvis supra lingua per bina minuta relictus nec attulit inflammationem, nec induxit rubedinem.

Quamdiu in lingua ardor mansit, tamdiu copiosa affluebat saliva, cæteroquin nil prorsus incommodi advertēbatur.

Insperfi dein hunc pulverem ulceri cancroso, fungoso, visurus: an vim causticam consumentem haberet.

Primo die levis oriebatur suppuratio, & æger nullum dolorem, nec ardorem conquestus est.

Secundo, tertio, quarto, & quinto die idem observatum fuit, neque fungosum inde consumebatur. Li-

Licuit igitur hinc concludere vim
causam & deleteriam hujus plantæ non
adeo violentam esse.

Atque ideo succum expressi, lento-
queigne (methodo consueta) extractum
paravi.

Hoc linguæ impositum levissimam
tantum titillationem excitabat.

Quum autem putarem, linguam fors
jam hinc ob multiplicem experientiam
assuetam esse, nec debito modo affici,
tunc granum unum hujus extracti, po-
sui intra palpebram inferiorem oculi
dextri.

Nec inde afficiebar aliter ac a quocun-
que corpore heterogeneo.

Postquam illud per bina minuta reli-
quissim, copiosæ quidem lacrymæ pro-
fluxerunt, nullus autem peculiaris ardor
advertebatur. Aqua

Aqua pura illud dein elui, & nec unquam quid molesti observavi.

Factis his experimentis, tentavi, quid hoc extractum faceret corpori ingestum, deglutitum.

In hunc finem conficiebatur sequens pulvis.

℞. Extract. Aconit. gr. ij.

Sacch. alb. dr. ij.

Misce & contere diu in mortario marmoreo, ut fiat pulvis subtilissimus.

Sumfi ex pulvere mane jejuno ventriculo grana sex; sedulo intentus, quidnam in corpore fieret.

Verum nullam mutationem, nil insoliti observavi.

Secundo die sumpfi grana octo, & nec inde afficiebar.

Idem expertus sum tertio die, dum grana decem deglutivi.

Ex

Ex his audacior factus, quarto mane sumpsi grana viginti hujus pulveris.

Nulla inde actio corporis turbabatur, id tantum adverti extrema totumque meum corpus præter consuetudinem toto die multum transpirare, madere.

Quinto die eandem iterum dosin sumpsi, & idem observavi, quod die quarto.

Sexto die idem.

Idem & septimo.

Octavo die abstinui a pulvere, & tunc madorille, prioribus diebus observatus, non aderat.

Nono die sumpsi iterum grana viginti hujus pulveris, & eodem die fui in continuo madore.

Idem mihi contigit die undecimo, duodecimo, & decimo tertio.

Die

Die decimo quarto nil assumfi, & contigit prorsus idem, quod observavi die octavo, & nono.

Licuit igitur ex his concludere.

1mo pulverem hunc promovere transpirationem, sudorem.

2do cum nil in me turbarit: eum tuto posse exhiberi ægris incipiendo ab exigua dosi.

3tio. Convenire in iis morbis, ubi materies peccans per vias sudoriferas potest expelli.

Eodem tempore dum hæc meditabar, inter meos ægros habui sequentem casum.

EXPERIMENTUM I.

Homo, triginta aliquot annorum, mense Octobri 1761. febre tertiana laboravit.

Cu-